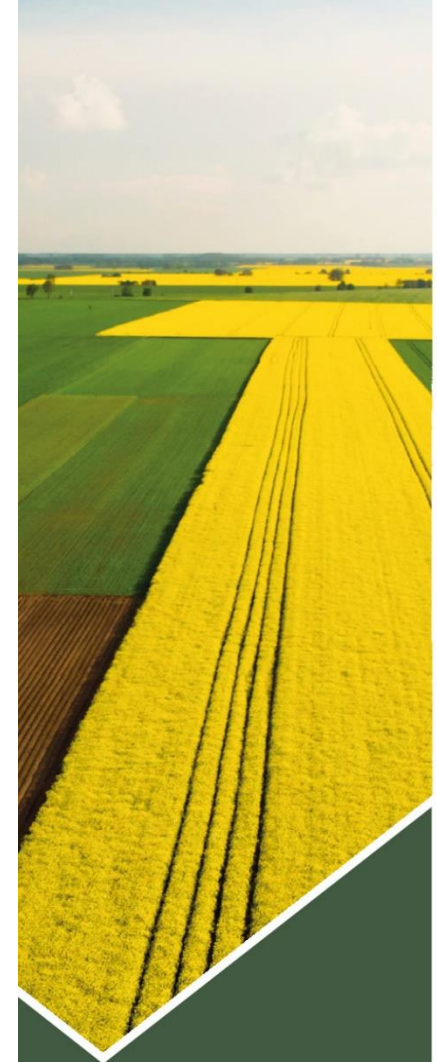

Rejestracja środków ochrony roślin

Departament
Hodowli i Ochrony Roślin

20 września 2023 r.

Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Informacje ogólne

- **Nowy kształt zezwoleń** – od 01.01.2022 r. rezygnacja z urzędowego zatwierdzania etykiet dla nowych zezwoleń oraz zezwoleń podlegających odnowieniu
- **Publikacja raportów rejestracyjnych** w serwisie internetowym MRiRW – dotyczy tylko dokumentów wytworzonych przez PL
- **Listy badań chronionych** – będą publikowane w serwisie internetowym MRiRW (nowe i odnawiane zezwolenia)

Informacje ogólne – składanie wniosków (1)

- ePUAP - pismo przewodnie lub wniosek musi być podpisane elektronicznie lub uwierzytelnione przez ePUAP (Profillem Zaufanym);
Uwaga: W przypadku składania kilku wniosków przez ePUAP – każdy musi być podpisany elektronicznie;
- Wybór jednej drogi przekazania dokumentów – ePUAP lub droga tradycyjna;
- Wnioski zawierające listy dostępu/upoważnienia podpisane kwalifikowanym podpisem elektronicznym (format .pdf).

Informacje ogólne – składanie wniosków (2)

- Opłata za złożenie wniosku wraz z wnioskiem – dowód opłaty ze wskazaniem jakiej sprawy dotyczy (!)
- **Kompletny** FORMALNIE wniosek zawiera **WSZYSTKIE** wskazane dokumenty!
- Wniosek niekompletny - brak możliwości zawieszenia postępowania;
- **Zawieszenie postępowania** po wykonanym dRR = **ponowna weryfikacja** dRR przez podmiot upoważniony i **ponowna opłata**.

Informacje ogólne – składanie wniosków (3)

Braki formalne uniemożliwiające zawieszenie postępowania:

- Brak opłaty;
- Brak projektu raportu (dRR);
- Brak oceny porównawczej (jeśli niezbędna);
- Brak wymaganych raportów z badań.

Informacje ogólne – składanie wniosków (4)

W zakresie rejestracji środków prosimy o nieprzesyłanie przez ePUAP:

- Pism/wyjaśnień zawierających obszerne załączniki;
- Pism zawierających projekty raportu i/lub raporty z badań;
- Wniosków zawierających skany listu dostępu/upoważnienia podpisane odręcznie;
- Wniosków zawierających liczne załączniki.

Informacje ogólne – składanie wniosków (5)

- Dowód wniesienia opłaty:
  - zawierający wskazanie środka którego wpłata dotyczy i ew. oznaczenie wniosku,
  - przedłożony wraz z wnioskiem, opłata dokonana przed złożeniem wniosku;
- Brak jest możliwości przenoszenia opłat między wnioskami;
- Nie akceptowane są dowody wpłat z dopiskami odręcznymi, poprawkami;
- Opłata za wykonanie oceny – uiszczona przed sporządzeniem oceny (zgodnie z art. 15 ust 4 *Ustawy o środkach ochrony roślin*);
- Opłata wniesiona błędnie może zostać zwrócona przez MRiRW (zwrot pomniejszony o koszty opłat i prowizji bankowych)

Notyfikacje dot. planowanych wniosków

Wnioski dla których PL jest ZRMS

(nowe zezwolenia, rozszerzenia zakresu stosowania, odnowienia):

- **wymagane** wcześniejsze uzgodnienie z MRiRW przyjęcia roli ZRMS,
- notyfikacja **wyłącznie** na adres zonal.pl@minrol.gov.pl,
- **brak odpowiedzi** MRiRW w ciągu 14 dni = **automatyczna zgoda**,
- nie jest wymagany formularz.

Inne wnioski – brak konieczności notyfikacji

Zmiana kolejności wniosków

- Zmiana kolejności wyłącznie w obrębie tego samego typu wniosku;
- Możliwość dokonania 2 zmian w roku w obrębie wszystkich złożonych wniosków;
- Brak możliwości kolejnej zmiany w obrębie uprzednio przemieszczonego w kolejce wniosku.

Zezwolenia warunkowe

- Udzielane w wyjątkowych przypadkach;
- Warunek w części normatywnej = brak realizacji w terminie oznacza automatyczne wygaśnięcie zezwolenia (!)
- Brak możliwości realizacji warunku z przyczyn losowych + reakcja posiadacza przed upływem terminu warunku = możliwość zmiany terminu realizacji warunku;
- Podmioty nie realizujące wskazanego obowiązku – brak możliwości uzyskania zezwolenia warunkowego;
- Zmiana NDP w toku – zezwolenia warunkowe nie są udzielane.

Ocena porównawcza środków ochrony roślin

Ocena jest wykonywana przez:

- Podmiot upoważniony - dla wniosków, w których Polska jest zRMS (oprócz wniosków wykorzystujących mechanizm opisany w art. 34 rozporządzenia 1107/2009);
- MRiRW – dla wniosków:
  - w których Polska jest wskazana jako cMS,
  - wzajemnego uznawania zezwoleń,
  - wniosków wykorzystujących mechanizm opisany w art.34;
- Podmiot upoważniony lub MRiRW – dla wniosków o rozszerzenie zakresu stosowania (każdorazowo będzie to decyzja MRiRW).

Proces komentowania (1)

- MRiRW informuje o wszystkich procesach komentowania jakie są prowadzone w strefie lub międzystrefowo, o których otrzymuje informację od państw sprawozdawców;
- Udział w procesie komentowania jest obligatoryjny dla wniosków złożonych w Polsce zgodnie z art. 33, art. 45 lub art. 43 rozporządzenia 1107/2009;
- Istnieje możliwość udziału w procesie komentowania dla pozostałych procesów prowadzonych w strefie dla których nie został złożony w Polsce wniosek;
- W przypadku planowanego złożenia wniosku w trybie wzajemnego uznania zezwolenia, udział w procesie komentowania umożliwia przedłożenie wraz z wnioskiem projektu *National Addendum* obejmującego dane, nieuwzględnione w ocenie, a niezbędne do potwierdzenia bezpiecznego stosowania środka w Polsce.

Proces komentowania (2)

Odbywa się w dwóch etapach:

- Etap I – w okresie komentowania dRR przez państwo sprawozdawcę;
- Etap II – po zakończeniu oceny przez państwo sprawozdawcę:
  - Rozpoczyna przekazanie przez Wnioskodawcę kopii zezwolenia wraz z tłumaczeniem wysokiej jakości na język polski;
  - Wymagane jest przedłożenie wraz z kopią zezwolenia zaktualizowanego projektu etykiety obejmującego wnioskowane zastosowania pozytywnie ocenione w raporcie rejestracyjnym (w tym zastosowania małoobszarowe zgodnie z art. 51) oraz projektu listy badań, które mają podlegać ochronie;
  - Projekt etykiety oraz projekt listy są przekazywany do podmiotów upoważnionych;
  - Tabela dla MRiRW w całości przygotowywana jest przez podmiot upoważniony w II etapie.

Zmiana rodzaju użytkownika dla nowego zezwolenia

- Wniosek o nowe zezwolenie z wykorzystaniem danych zarejestrowanego środka pod nową nazwą handlową:
  - Projekt etykiety środka dla użytkownika nieprofesjonalnego
  - Część A dRR (ważne: klasyfikacja - musi spełniać kryteria dla użytkownika nieprofesjonalnego)
  - Część B dRR:
    - opakowania (uwaga: maksymalna dopuszczalna wielkość opakowania zgodnie z ustaleniami w zakresie toksykologii)
    - ocena narażenia operatora nieprofesjonalnego (AOEL nie przekroczony bez środków ochrony indywidualnej)

Wyrażanie dawek za pomocą metody LWA (dawki przestrzenne) (1)

Sposób wyrażania dawek za pomocą metody LWA dotyczy upraw:

- winorośli,
- owoców ziarnkowych,
- wysokorosnących warzyw.

Dla wniosków składanych po 1 stycznia 2020 r. dokumentacja obligatoryjnie musi zawierać raporty z badań, w których doświadczenia zaplanowano i prowadzono w oparciu o metodę LWA.

Wyrażanie dawek za pomocą metody LWA (dawki przestrzenne) (2)

- Dawka wyrażona w LWA powinna być podana w raporcie, w kolumnie z uwagami (remarks) lub w kolumnach zawierających informację o dawkach środka (application rate) tabeli GAP.
- W tabeli GAP musi być podana maksymalna dawka wyrażona w jednostkach systemu metrycznego na hektar. Maksymalna dawka LWA nie może przekraczać podanej maksymalnej dawki wyrażonej w jednostkach systemu metrycznego na hektar

Rejestracja strefowa (1)

- PL ZRMS – konieczność uzgodnienia możliwości przyjęcia wniosku;
- Musi być ocenione źródło s.c.z. do rozpoczęcia procesu oceny w PL;
- Dokumentacja w MRiRW = dokumentacja w podmiocie upoważnionym.

Rejestracja strefowa (2)

- Wnioski niekompletne formalnie – brak możliwości zawieszenia postępowania
- Zawieszenie postępowania po dRR wykonanym przez podmioty upoważnione = ponowna weryfikacja dRR i ponowna opłata
- Ocena dokumentacji wykonana przez więcej niż jeden podmiot upoważniony – część A jest scalana przez podmioty po zakończeniu procesu.

Rejestracja strefowa – utrudnienia w trakcie procesu

- Niekompletne wnioski;
- Wielokrotne uzupełnianie dokumentacji w podmiotach;
- Przesyłanie wszystkiego co jest w posiadaniu wnioskodawcy, niekoniecznie zgodnie z zakresem wniosku;
- Wymienianie całych dRR dla poszczególnych sekcji w trakcie prowadzonej oceny;
- Zawieszanie postępowań na końcowym etapie udzielania zezwolenia.

Wzajemne uznawanie zezwoleń (1)

- Wnioskodawca = posiadacz zezwolenia w państwie odniesienia;
- Kopia zezwolenia wraz z tłumaczeniem wysokiej jakości na język polski;
- Raport rejestracyjny wykonany przez państwo odniesienia (**uwaga: nie projekt raportu przedkładany w procesie rejestracji w ZRMS!**);
- Zastosowania małoobszarowe w zezwoleniu polskim – konieczny wniosek z art. 51 +opłata;
- Wnioski dotyczące środków komentowanych przez PL na etapie rejestracji strefowej – możliwość przedłożenia z wnioskiem NA;
- Konieczność przedłożenia wszystkich decyzji wydanych do zezwolenia przez państwo, z którego przenoszone jest zezwolenie;

Wzajemne uznawanie zezwoleń (2)

- Projekt etykiety środka ochrony roślin (word);
- Projekt listy badań chronionych;
- Dodatkowe dokumenty wspierające wniosek (uporządkowane na CD wraz z opisem folderów – w tym projekty NA – jeśli ma to zastosowanie);
- Listy dostępu do danych w wersji papierowej – oryginały lub kopie potwierdzone za zgodność z oryginałem lub w wersji elektronicznej – podpisane kwalifikowanym podpisem elektronicznym (format .pdf)
- Pełnomocnictwa - oryginały lub kopie potwierdzone za zgodność z oryginałem;
- Wskazanie nazwy środka w dowodzie wpłaty opłaty za wniosek;

Wzajemne uznawanie zezwoleń (3)

W przypadku środków zawierających substancje kwalifikujące się do zastąpienia (ocena porównawcza prowadzona jest przez MRiRW):

- Projekt dokumentu „Ocena porównawcza środka ochrony roślin....”;
- Dowód wpłaty opłaty za wykonanie oceny porównawczej na konto MRiRW.

Wzajemne uznawanie zezwoleń (4)

Kontrola formalna:

- Obejmuje sprawdzenie czy wniosek zawiera wszystkie wymagane informacje i dane oraz ich zgodność ze stanem faktycznym;
- Sprawdzenie dostępności raportu rejestracyjnego w państwie odniesienia;
- Sprawdzenie statusu substancji czynnej.

Wzajemne uznawanie zezwoleń (5)

- Przegląd dokumentacji przedłożonej wraz z wnioskiem prowadzony jest wyłącznie w obrębie zakresu stosowania wskazanego w zezwoleniu wydanym przez państwo odniesienia;
- Brak możliwości oceny w procesie rejestracji nowych zastosowań!
- Możliwe jest wzajemne uznanie zezwolenia udzielonego w tym trybie w Strefie Centralnej;
- Po odnowieniu s.cz. – możliwe wzajemne uznanie zezwolenia wyłącznie gdy zakończony jest proces odnowienia środka.
Możliwe zawieszenie postępowania w PL (zgodnie z k.p.a.);
- Możliwe MR z zezwolenia udzielonego przez ZRMS lub cMS

Wzajemne uznawanie zezwoleń (6)

- W zakresie poszczególnych sekcji podczas dokonywanego przeglądu, zastosowanie ma:
  - raport rejestracyjny zatwierdzony przez państwo odniesienia, bądź
  - raport rejestracyjny zatwierdzony przez państwo odniesienia oraz koperta ryzyka (koperta ryzyka odnosi się do zarejestrowanych w Polsce środków)
- W przypadku środków, które na etapie prowadzonej rejestracji strefowej nie podlegały komentowaniu przez Polskę, **brak jest** możliwości uzupełniania brakującej oceny w drodze *National Addendum*, za wyjątkiem zakończonego badania stabilności środka po 2-letnim okresie przechowywania.

Uwaga: projekty National Addendum należy przedłożyć wraz z wnioskiem! Złożone w późniejszym terminie nie zostaną uwzględnione w prowadzonym postępowaniu.

Wzajemne uznawanie zezwoleń (7)

Podczas prowadzonej analizy przedłożonej dokumentacji zastosowanie mają następujące elementy zarządzania ryzykiem:

1. W przypadku zidentyfikowania w zezwoleniu upraw, które w Polsce są zaliczane do upraw małoobszarowych, istnieje możliwość udzielenia zezwolenia na te zastosowania w trybie art. 51 rozporządzenia nr 1107/2009 z uwzględnieniem środków ograniczających ryzyko:
  - wskazanych przez państwo członkowskie odniesienia, lub
  - jeśli jest to możliwe, wyznaczonych z zastosowaniem koperty ryzyka;
2. W przypadku stwierdzenia w przedłożonej dokumentacji braków w zakresie sekcji dotyczącej pozostałości, istnieje możliwość zwrócenia się przez MRiRW do podmiotu upoważnionego z prośbą zajęcia stanowiska w odniesieniu do możliwości udzielenia zezwolenia na te zastosowania w trybie art. 51 rozporządzenia nr 1107/2009.

Wzajemne uznawanie zezwoleń (8)

3. W przypadku zidentyfikowania, że środek zawiera substancję czynną zakwalifikowaną do stosowania w rolnictwie ekologicznym lub substancję czynną niskiego ryzyka, istnieje możliwość wydania zezwolenia na wprowadzanie takiego środka do obrotu na terytorium Polski z uwzględnieniem środków ograniczających ryzyko:

- wskazanych przez państwo członkowskie odniesienia i/lub,
- w oparciu o stanowisko podmiotu upoważnionego w odniesieniu do możliwości udzielenia przedmiotowego zezwolenia i/lub,
- jeśli jest to możliwe, wyznaczonych z zastosowaniem koperty ryzyka;

Wzajemne uznawanie zezwoleń (9)

4. W przypadku zidentyfikowania, że środek jest przeznaczony wyłącznie do stosowania przez użytkownika nieprofesjonalnego w postaci gotowej do użycia (RTU) przegląd dokumentacji ogranicza się do nałożenia krajowych środków ograniczających ryzyko ustalonych podczas spotkań w zakresie harmonizacji oceny prowadzonej przez podmioty upoważnione, z uwzględnieniem środków ograniczających ryzyko wskazanych przez państwo członkowskie odniesienia.

Wzajemne uznawanie zezwoleń (10)

Uproszczona procedura dotyczy:

- dokumentacji, dla których **zakończono ocenę w ciągu ostatnich 5 lat** od daty złożenia wniosku (oceniony RR dla **wszystkich** sekcji),
- zezwoleń nowych lub odnowionych na jej podstawie **w Strefie Centralnej**,
- odnowione zezwolenia = konieczność przedłożenia części skuteczność z bazowego zezwolenia,
- możliwość poparcia wniosku NA dla części skuteczność – ocena może zostać wykonywana po uzyskaniu zezwolenia,
- dopuszczalna jest możliwość warunkowego udzielenia zezwolenia - warunek w zakresie skuteczności działania środka.

Wzajemne uznawanie zezwoleń (11)

Wzajemne uznawanie zezwoleń dla środków wykorzystujących dane niechronione

- Środek referencyjny (którego dane są używane) musi mieć również w Polsce dane nie podlegające już ochronie;
- Środek referencyjny musi mieć porównywalny skład w Polsce (w dokumentacji znajdującej się w MRiRW);
- Środek wnioskowany musi być podobny do środka referencyjnego zarejestrowanego w Polsce;
- Zezwolenie w PL jest udzielane dla zastosowań:
  - dla których udzielono zezwolenie w państwie odniesienia i
  - dla których dane nie są chronione w Polsce;
- Wnioskodawcą może być wyłącznie podmiot będący posiadaczem zezwolenia w państwie odniesienia.

Wnioski z wykorzystaniem danych niechronionych (1)

- Konieczność przedłożenia pełnego dRR – aktualnego na dzień złożenia wniosku.

Przypominamy: dzień złożenia wniosku = wniosek kompletny formalnie;

- Zakres dokumentacji musi być zgodny z wytycznymi **aktualnymi** na dzień złożenia wniosku (kompletnego formalnie);
- Projekt raportu musi zawierać odniesienia do danych nie podlegających ochronie;
- Ocena prowadzona w pełnym zakresie przez podmiot upoważniony w odniesieniu do:
  - „podobieństwa” wnioskowanego środka do referencyjnego,
  - spełniania aktualnych wymogów;

Wnioski z wykorzystaniem danych niechronionych (2)

- Projekt wykonanej oceny podlega komentowaniu;
- Ocena porównawcza – jeśli wymagana – prowadzona przez urząd (opłata na rachunek MRiRW);
- Do wniosku należy także dołączyć:
  - karty charakterystyki wnioskowanego środka ;
  - karty charakterystyki poszczególnych składników;
  - projekt etykiety środka obejmujący wnioskowany zakres.

Wnioski z wykorzystaniem danych niechronionych (3)

➤ **Wymagane badania skuteczności działania środka**

Badania pomostowe, wykonane w 1 sezonie:

- dla wniosków złożonych od 1 stycznia 2022r. do 31 maja 2023r. zgodnie z ustaleniami z 2021 roku (1-2 badanie dla zastosowania),
- okres przejściowy - dla wniosków złożonych od 1 czerwca do 31 grudnia 2023r. – obowiązuje większa liczba badań, przy czym przyjmuje się możliwość wydania decyzji z warunkiem uzupełnienia badań (minimalna liczba badań złożonych wraz z wnioskiem 1-2 na zastosowanie)
- dla wniosków złożonych od 1 stycznia 2024r. wymagane jest przedłożenie pełnego pakietu danych – badania pomostowe zgodnie z punktem „badania pomostowe” ustaleń harmonizacyjnych.

Drugie nazwy handlowe (1)

- Zezwolenie nie może być szersze niż zezwolenie „bazowe”;
- Zezwolenie może być ograniczone zakresem w stosunku do zezwolenia „bazowego” – mniej upraw / zastosowań, mniej opakowań, wybrany użytkownik;
- Zezwolenie udzielane jest tylko dla jednego rodzaju użytkownika;

Drugie nazwy handlowe (2)

Wymagane dokumenty (zawsze):

- **Wniosek** (obejmuje również zastosowania małoobszarowe ze środka bazowego);
- **Opłata** złożona wraz z wnioskiem;
- **Projekt etykiety**;
- **Listy dostępu** upoważniające do wykorzystania **danych substancji czynnej** innego podmiotu – **jeśli wymagane** (wersja papierowa lub podpisane elektronicznie).

Drugie nazwy handlowe (3)

Wniosek o wydanie zezwolenia **na rzecz innego podmiotu** – dodatkowe dokumenty:

- **List dostępu** od posiadacza zezwolenia **do wykorzystania danych dla środka „bazowego”**;
- Jeśli zezwolenie „bazowe” było udzielone z wykorzystaniem listów dostępu do badań innych podmiotów – analogiczne listy dostępu dla wnioskowanego środka;
- **Part C** - może być przesłany odrębnie przez posiadacza zezwolenia „bazowego” z zastrzeżeniem nieujawniania podmiotowi ubiegającemu się o zezwolenie dla nowej nazwy.

Uwaga:

jeżeli list dostępu zawiera restrykcje (np. w zakresie pochodzenia s.c.z. używanej do formulacji środka) – brak jest możliwości modyfikacji zezwolenia w zakresie objętym restrykcjami

Drugie nazwy handlowe (4)

- Nie jest wymagany odrębny wniosek o zastosowania małegoobszarowe;
- Nie jest wymagana ocena porównawcza;
- Dla zezwoleń udzielonych z wykorzystaniem danych niechronionych - nie są udzielane dodatkowe nazwy handlowe po odnowieniu zatwierdzenia s.cz. do czasu odnowienia zezwolenia „bazowego” (frozen period).

Rozszerzenia zakresów istniejących zezwoleń (1)

Stosowane procedury:

- zgodnie z art. 33 (raport podlega komentowaniu),
- z wykorzystaniem art. 40,
- hybryda art. 33 i 40 (komentowanie fakultatywne).

Ważne:

- Zakres dokumentacji adekwatny do wnioskowanej zmiany!
- Przedkładanie kalkulacji modelem EFSA PRIMO ver 3.1 (wraz z dRR);
- Brak możliwości zawieszenia postępowań dla wniosków niekompletnych formalnie.

Rozszerzenia zakresów istniejących zezwoleń (2)

- Wniosek wraz z opłatą;
- Projekt etykiety obejmujący wnioskowane zastosowania;
- Część A projektu raportu rejestracyjnego ZAWSZE wraz z tabelą GAP;
- Część B w odniesieniu do tych sekcji, dla których przedkładane są dodatkowe dane (nowe badania, obliczenia, etc.).

Rozszerzenia małoobszarowe

➤ Uwzględnienie zastosowań małoobszarowych w procesie rejestracji strefowej (PL ZRMS, PL cMS) oraz wzajemnego uznania zezwolenia:

- Projekt etykiety obejmujący wnioskowane zastosowania małoobszarowe;
- Ocena wykonana w CORE Dossier (pozytywna!);
- Wniosek z art. 51 wraz z opłatą;
- Uprawa uwzględniona w załączniku do rozporządzenia w sprawie zastosowań małoobszarowych.

➤ Procedura w ramach art. 51

- Wniosek wraz z opłatą;
- Projekt etykiety obejmujący wnioskowane zastosowania małoobszarowe;
- Uprawa uwzględniona w załączniku do rozporządzenia w sprawie zastosowań małoobszarowych;
- Część A projektu raportu rejestracyjnego ZAWSZE wraz z tabelą GAP;
- Część B w odniesieniu do tych sekcji, dla których przedkładane są dodatkowe dane (nowe badania, obliczenia, etc.).

Statystyka dotycząca środków ochrony roślin (1)

- Dane przekazywane bezpośrednio do GUS
- Termin określa GUS
- Zezwolenia od 2022 r. zawierają wprost wpisany obowiązek statystyczny (zarówno nowe, jak i odnowione):

„Zgodnie z art. 67 rozporządzenia nr 1107/2009 posiadacz zezwolenia jest zobowiązany do przedkładania Prezesowi Głównego Urzędu Statystycznego informacji na temat wielkości sprzedaży środka w terminie wskazanym w Programie badań statystycznych statystyki publicznej. Brak przedłożenia powyższych danych w tym terminie na podstawie art. 44 ust. 3 lit. c rozporządzenia nr 1107/2009 skutkuje wszczęciem postępowania w sprawie wycofania niniejszego zezwolenia.”

Statystyka dotycząca środków ochrony roślin (2)

- MRiRW wysyła do pełnomocników wiadomości e-mail informujące o konieczności wypełnienia obowiązku
- Przypominamy:
Brak realizacji obowiązku statystycznego będzie skutkować wycofaniem z obrotu prawnego zezwolenia na wprowadzanie środka ochrony roślin do obrotu!

Wnioski oczekiwane...

- Dla zapraw
- Obejmujące zastosowania małoobszarowe, zwłaszcza o małym znaczeniu gospodarczym
- Dla środków wypełniających luki w ochronie
- Obejmujące nowe substancje czynne - dotychczas nie występujące w Polsce
- Dla środków niskiego ryzyka
- Dla środków do rolnictwa ekologicznego
- Dla środków do zastosowania w leśnictwie

